

ind paa, hvilken af de to eksisterende Former for Jord- og Byggeslovgivning — enten den Lovgivning, man slog ind paa ved Lovene af 4. Oktober 1919, eller denne Statshusmandslovgivning, som man populært kalder den, som jeg ved dette Lovforslag har søgt at puste Liv i igen — der er den bedste for Landet. Jeg tror, det maa siges, at det endnu er for tidligt at dømme i saa Henseende. Jeg har min Mening derom, men jeg indrømmer, at det er bedre at afvente, hvad Resultatet vil blive, thi nu har vi jo begge Love gaaende Side om Side. Vi har i Henhold til Loven om Lens og Stamhuses Overgang til frit Eje og den i Forbindelse dermed staaende Lov om Vilkaar for Bortsalg af Jord i offentligt Eje, efter at Højesteretsdommen er faldet, Sikkerhed for, at der i de nærmest kommende Aar vil blive meget store Arealer til Raadighed og vil blive anvendt meget store Midler til at oprette Husmandsbrug for efter den særlige Form, som blev angivet ved Lovgivningen af 4. Oktober 1919. De Arealer, der dør stilles til Raadighed, og de Midler, der kommer til Anvendelse, er saa betydelige, at det i de nærmest kommende Aar først og fremmest vil blive nye Brug efter den Form, der kommer til Oprettelse. Men jeg har ment det heldigt, at der ved Siden deraf foreik en fri Udstykningsvirksomhed i de Egne, hvor det er nødvendigt, støttet af Udstykningsforeningerne. Det er for at naa dette Maal, jeg har stillet Lovforslaget, saaledes som det her er affattet.

Jeg skal til det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen sige, at det er ikke Ansørgernes Antal, der er afgørende for, hvilken Lovgivning der er den rette. Det er Nybyggernes Skæbne, som er afgørende, det er den, vi skal dømme Sagen efter; og det vilde være for tidligt at afgøre Sagen nu, vi har egentlig ikke andre Erfaringer med Hensyn til Lovgivningen af 4. Oktober 1919 end dem, der kan hentes fra Nybyggerne paa Egholm; og selv om jeg indrømmer, at det, vi har hørt fra Egholm, ikke lyder meget opmuntrende, mener jeg dog heller ikke, det vilde være rigtigt paa Grundlag af det, som dør er fremkommet, straks at sige: Saa duet det hele ikke. Derfor stiller jeg mig i saa Henseende afventende, og jeg henstiller til ærede Medlemmer ogsaa at stille sig afventende. Hvis disse Lovforslag finder Tilslutning i den høje Rigsdag, vil vi jo — og det var ogsaa Mening —, inden vi skrider til en samlet Overvejelse af hele Spørgsmaalet, i de nærmeste Aar faa Lejlighed til at indhøste Erfaringer, som det altid kan være godt at have med.

Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen havde Betænkelighed ved Tilskuddet, fordi han mente, at saadanne Tilskud vilde føre med sig, at en Mængde Gaardmænd vilde tage Fordelen ved at realisere deres Gaarde, og deri laa den Betragtning, at Foranstaltningen skulde bidrage til at sætte Jordpriserne op. Jeg skal igen sige, at jeg er ude af Stand til at se, hvorledes det skal kunne sætte Jordpriserne op. Naar der er fuldkommen fri Handel, vil Priserne sættes lige meget op, hvad enten det er Staten eller private, som køber Jorden. Og hvis ikke Staten skal have Adgang til at købe Jorden under den virkelige Handelspris, har det i Virkeligheden ingen Interesse at lade Staten være Køber. Hvorvidt de økonomiske Vilkaar, som Nybyggerne kommer til at arbejde under, er mere gunstige under den ene end under den anden Form, skal jeg i og for sig heller ikke udtale mig om. Det var sandsynligt, at de, som begynder efter Lovene af 4. Oktober 1919, bliver gunstigt stillet, forsaavidt som det er Statskassen eller Jordfonden, der i Virkeligheden bringer de største Ofre, idet de paagældende straks faar 10 000 Kr., alt efter som Maksimumtilskuddet for Bygningerne bliver sat og bliver rentefrit for Nybyggerne. Men det, der gør mig noget betænkelig ved at give 10 000 Kr. rentefrit paa en saadan Maade, at man ikke senere ved, hvad der sker med disse 10 000 Kr., er dette, at den første Betingelse for, at det skal gaa godt for disse Nybyggere — næst efter den, at de har de personlige Kvalifikationer, der kræves, og som ineenlunde er smaa, det maa enhver, der har mindste Forstaaelse af, hvad det her drejer sig om, indse —, den første Betingelse er efter min Opfattelse, at disse Nybyggere har et fast og klart Grundlag at bygge paa, og at det ikke er saaledes, at man siger til dem: Her er 10 000 Kr., som du skylder, som du ikke foreløbig skal forrente, men som det senere maaske er Meningen, du skal forrente. For det vil for dem tage sig saaledes ud, at hvis det gaar godt, kommer Staten og kræver Renter og Afdrag af disse 10 000 Kr., men gaar det galt, siger Staten, at Beløbet er tabt. Men jeg beder ærede Medlemmer tænke sig hver især, at de var i den Stilling! Jeg tror, at de vil indrømme, at hvis man anbragte dem under de Vilkaar, kom de til at mangle det, der skulde ansprende til at lægge alle Kræfter ind for at faa et godt økonomisk Resultat ud for sig selv og sin Familie.

Derfor har jeg — skønt jeg indrømmer, at det, jeg her har foreslaet, er noget nyt